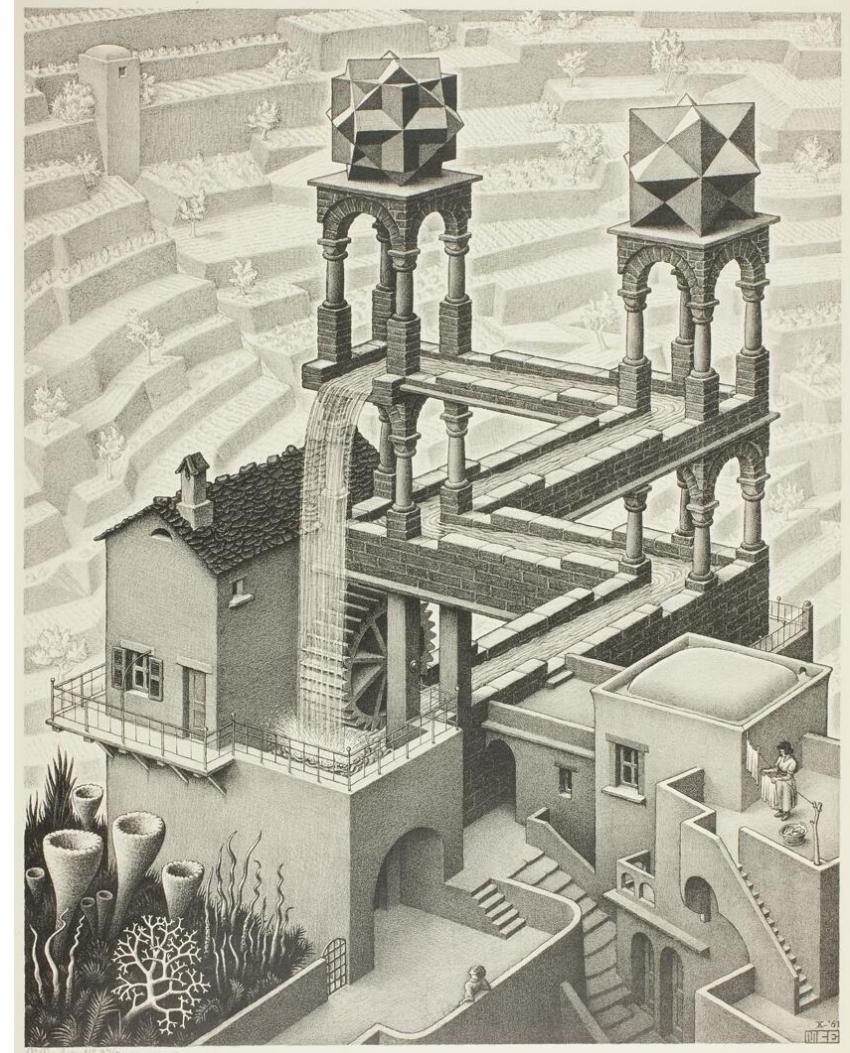

Metody předzpracování obrazu – barevné, jasové a geometrické

Strojové vidění a zpracování obrazu
BI-SVZ

Obsah dnešní přednášky

- Opakování
  - Homogenní souřadnice
- Barevné a jasové transformace
  - Ekvalizace histogramu
  - Úprava jasu
  - Úprava kontrastu
  - Gamma korekce
- Geometrické transformace
  - Posunutí
  - Euklidovské
  - Podobnostní
  - Afinní
  - Projektivní

Opakování 5. přednášky

- Co to jsou homogenní souřadnice?
- K čemu jsou homogenní souřadnice užitečné?
- Jak zjistíme zda bod leží na přímce
(v homogenních souřadnicích)?
- Jak zjistíme průsečík dvou přímek
(v homogenních souřadnicích)?
- Jak zjistíme přímku procházející dvěma body
(v homogenních souřadnicích)?

Typy předzpracování obrazu

Barevné a jasové transformace

- Úprava jasu, kontrastu, ...
- Ekvalizace histogramu
- Zvýraznění určitých charakteristik obrazu
- Prahování
- Hranové detekce
- Filtrace a vyhlazování
- ...

Geometrické transformace

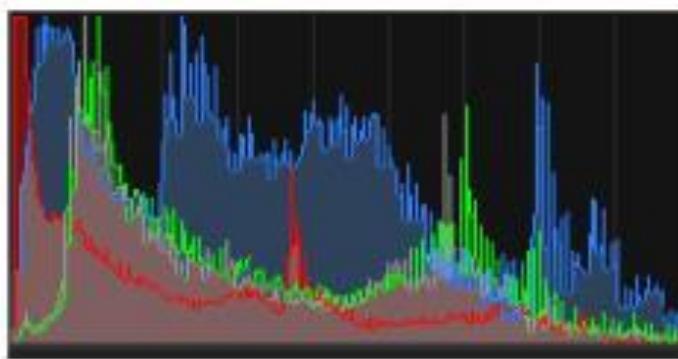
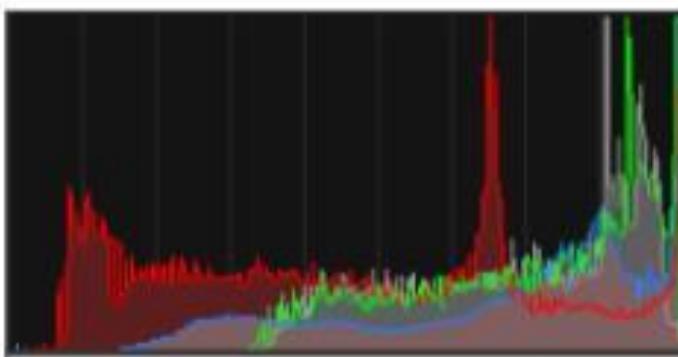
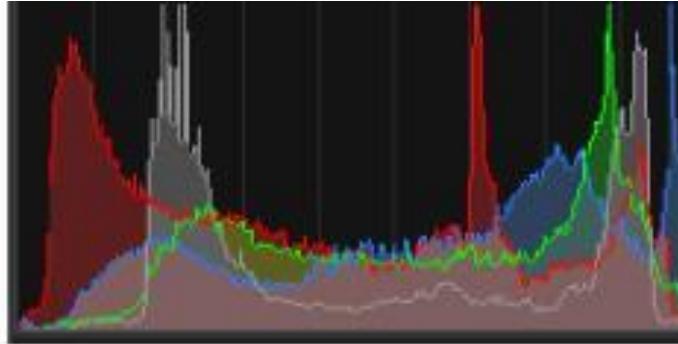
- Odstranění soudkovistosti
- Euklidovské, affinní, projektivní, ...

Frekvenční transformace

Motivace předzpracování obrazu

- Nevhodná volba vyvážení bílé
- Chybné nastavení expozice
- Požadavky na jiný barevný prostor
- Odstranění šumu, zaostření snímku
- Zisk relevantních regionů
- Geometrické zkreslení znemožňující aplikaci některých algoritmů (OCR)
- Komprese dat

Barevné a jasové transformace

Převod barevného RGB snímku na černobílý

- Průměrovací metoda
  - $I = \frac{R+G+B}{3}$
- Metoda váhování
  - $I = 0,3R + 0,59G + 0,11B$
- V průměrovací metodě bereme 33 % hodnotu z každého RGB kanálu, ve skutečnosti však všechny barvy nepřispívají stejným dílem (fyzikální vlastnosti, snímač, apod.)

Originál

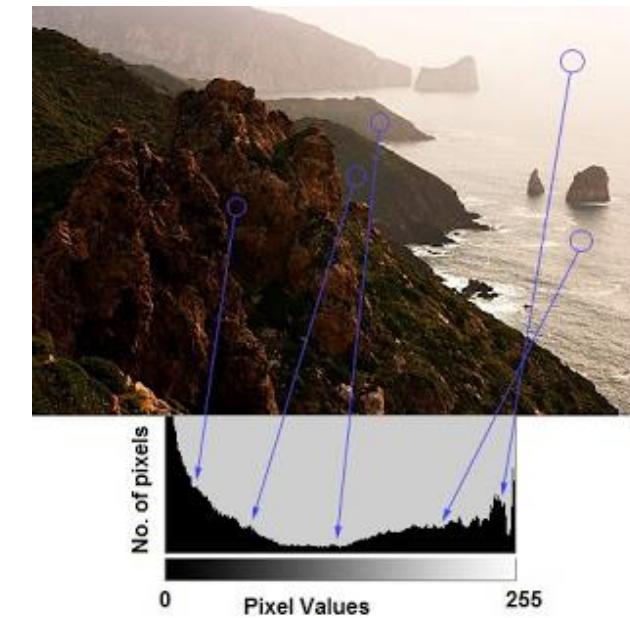
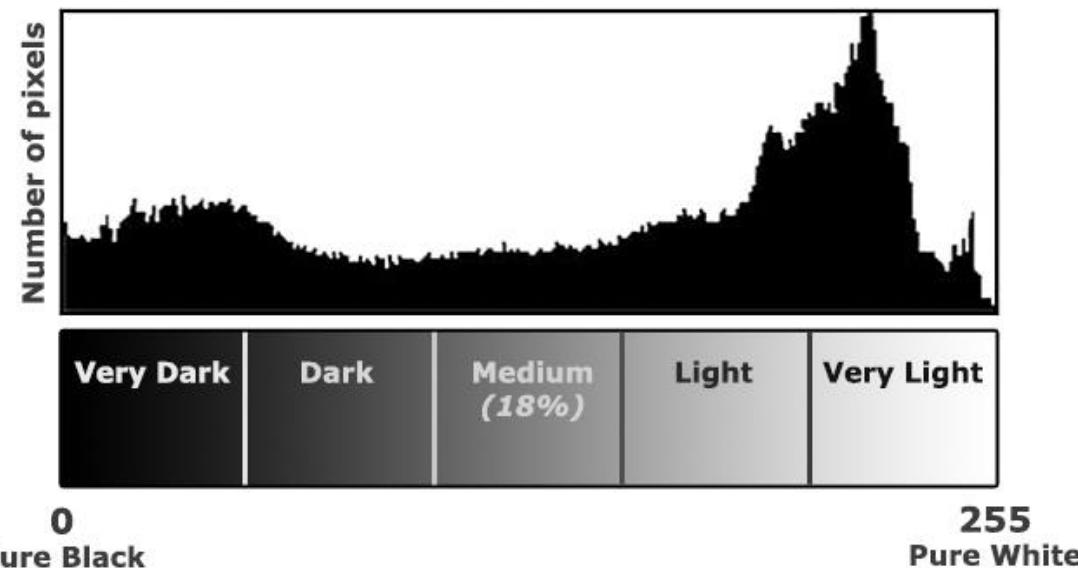
Převod průměrováním

Převod váhováním

Histogram

- Grafové znázornění distribuce jasových hodnot pixelů
- Dokáže prozradit, zda je snímek vhodně exponován, zda není světlo příliš mtlé nebo ostré, případně jaké úpravy na snímek aplikovat
- Osa Y vyjadřuje četnost v daném intervalu.
- Kromě jasů existuje i pro jednotlivé RGB kanály.
- Výpočet v OpenCV - [`cv2.calcHist\(images, channels, mask, histSize\[, hist\[, accumulate\]\]\)`](#)

Ukázky histogramů

Domiující tmavé odstíny
tzv. Low-key metoda

Dominující světlé odstíny
tzv. High-key metoda

Fotografie s vysokým
kontrastem

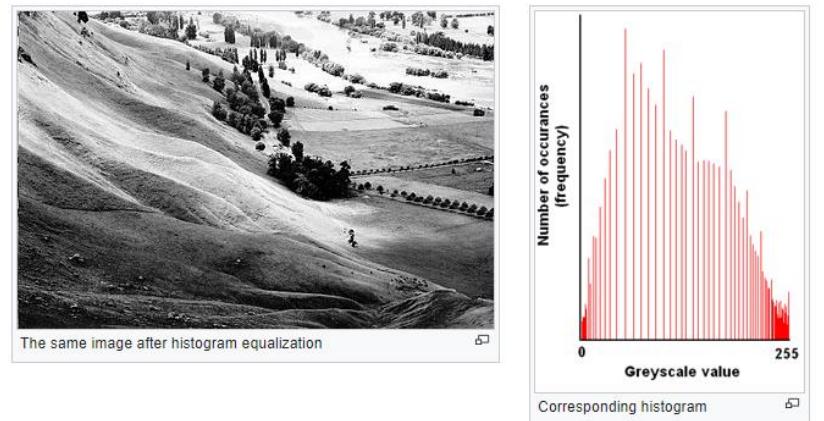
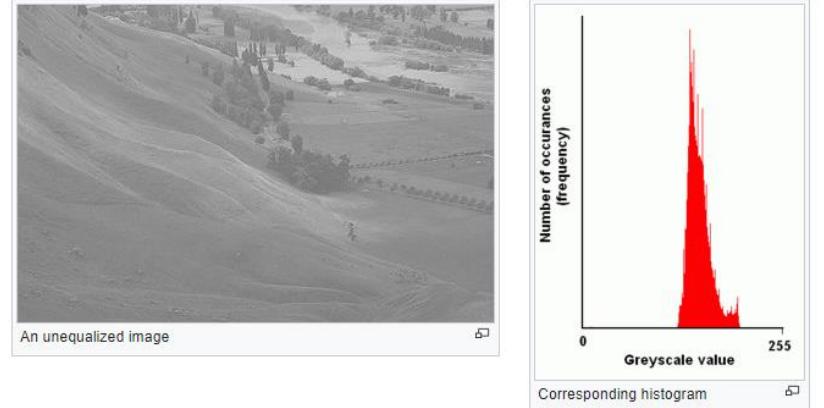
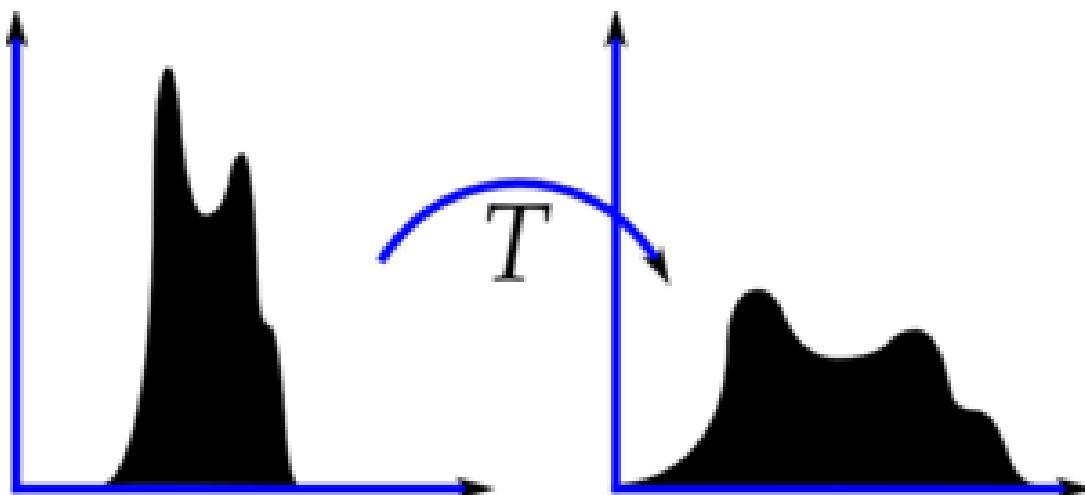
Fotografie s nízký
kontrastem

Ekvalizace histogramu

- Zajišťuje snazší interpretaci vizualizovaného obrazu pomocí zvýšení lokálního kontrastu
- Užitečné pro obrazy, které jsou příliš tmavé, příliš světlé, nebo nekontrastní
- V ekvalizovaném histogramu jsou jasové úrovně zastoupeny zhruba stejně četně
- Jednoduchá transformace na výpočet, a zároveň **invertibilní**
- Nevýhodou je **zvýrazněný šum** v obrazu
- Implementace v OpenCV - [*cv2.equalizehist\(hist\)*](#)

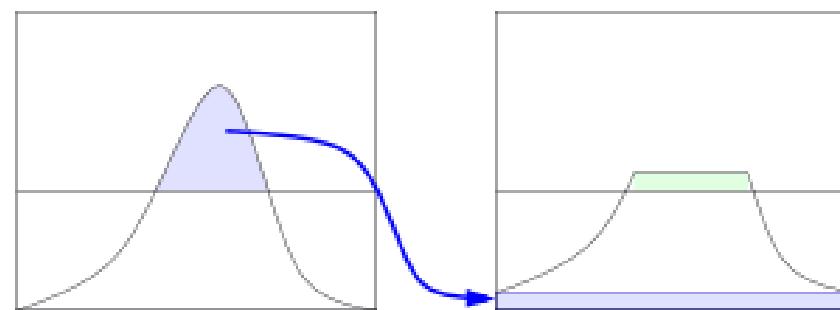
Ekvalizace histogramu

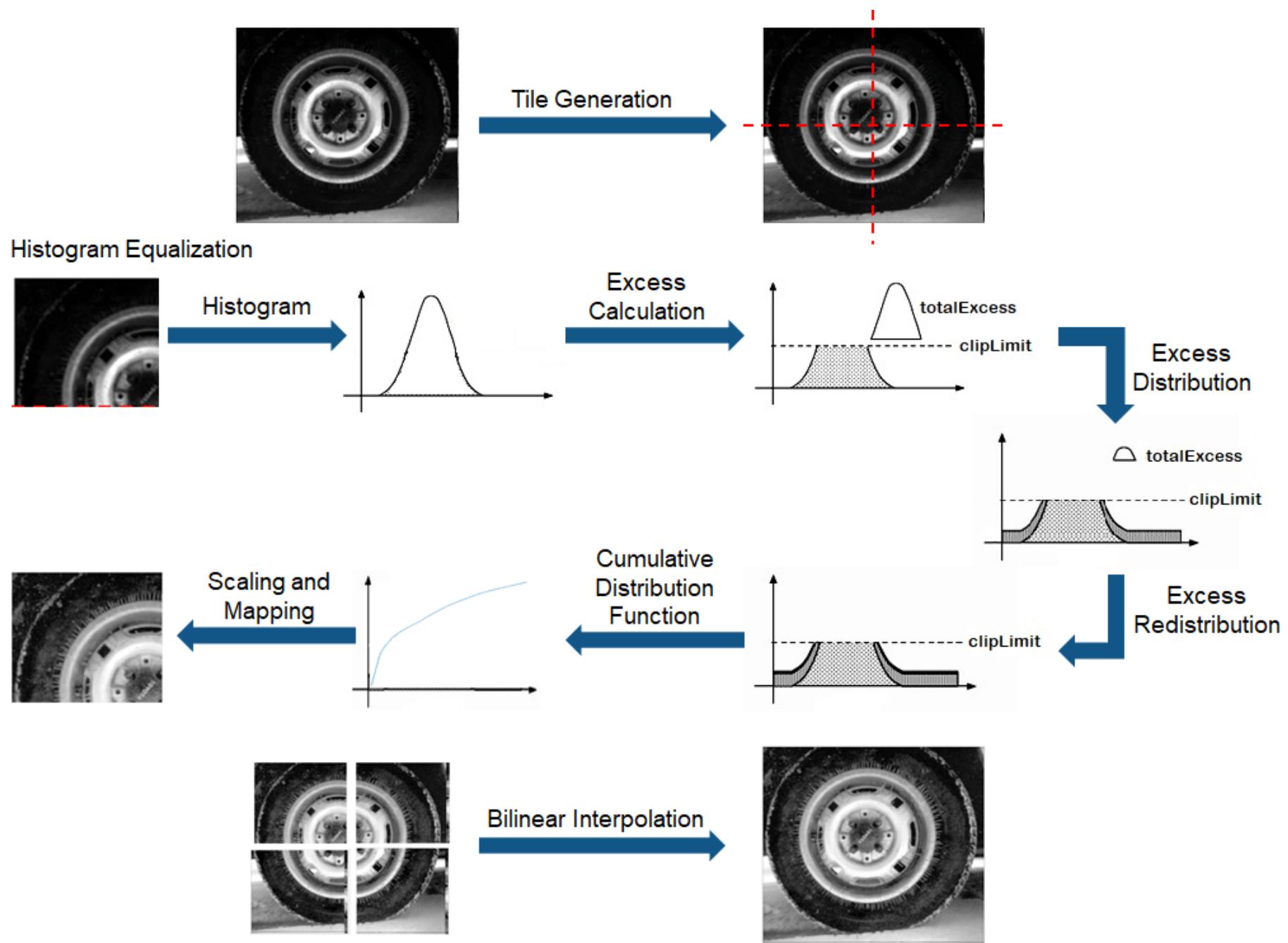
- Využití:
  - Data u kterých usilujeme o co nejpodobnější jasové podmínky pro celý dataset (např. Face recognition, ...)
  - Rentgenové snímky
  - Snímky zaznamenané termokamerou
  - Chybně exponované snímky

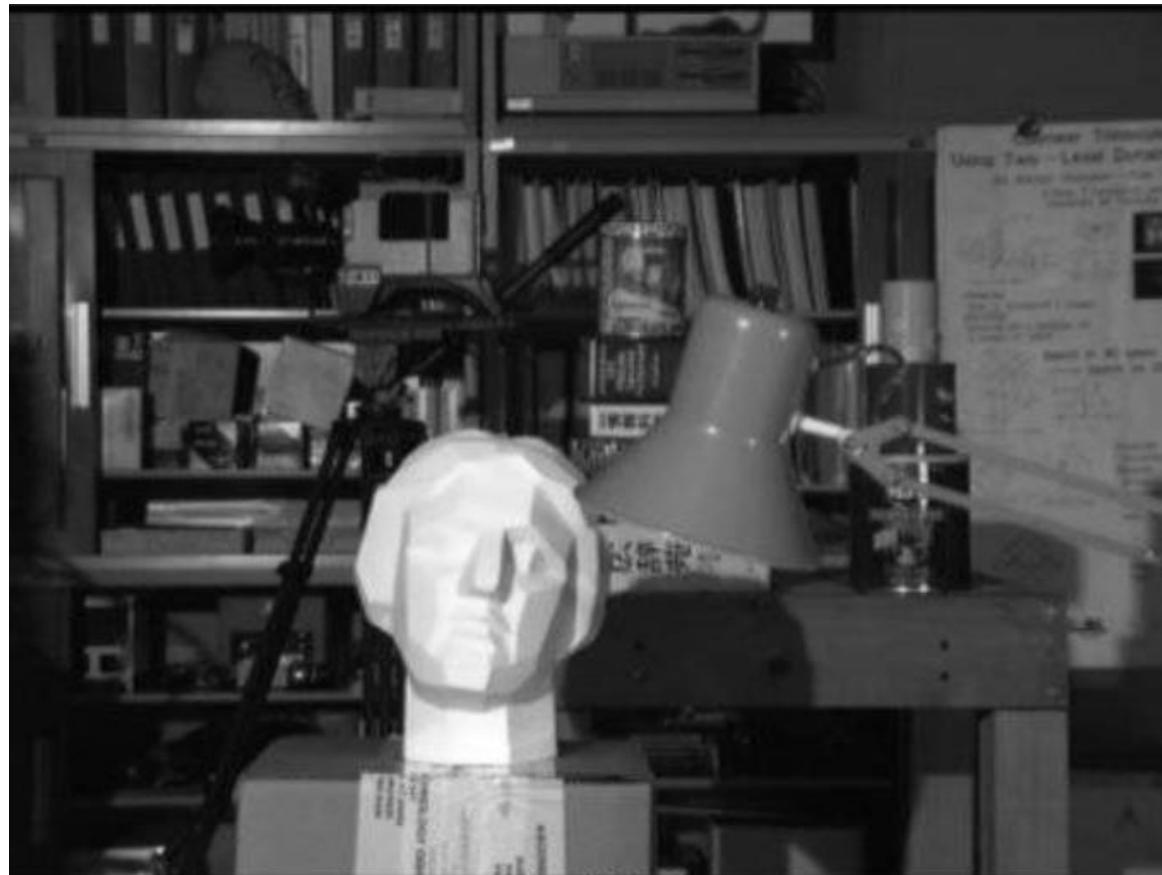
CLAHE - Contrast Limited Adaptive Histogram Equalization

- Klasická verze ekvalizace uvažuje pouze globální transformaci
- CLAHE využívá k výpočtu klouzavé okénko, kde pro každý region vypočte lokální histogram
- Následně se provede ekvalizace nad tímto regionem
- K tomu, aby nedošlo k přílišnému zvýraznění šumu, v případě nekontrastního regionu, se využívá “chytrý” clipping
- Implementace v OpenCV pomocí [cv2.createCLAHE\(\)](#)

CLAHE - Contrast Limited Adaptive Histogram Equalization

Original

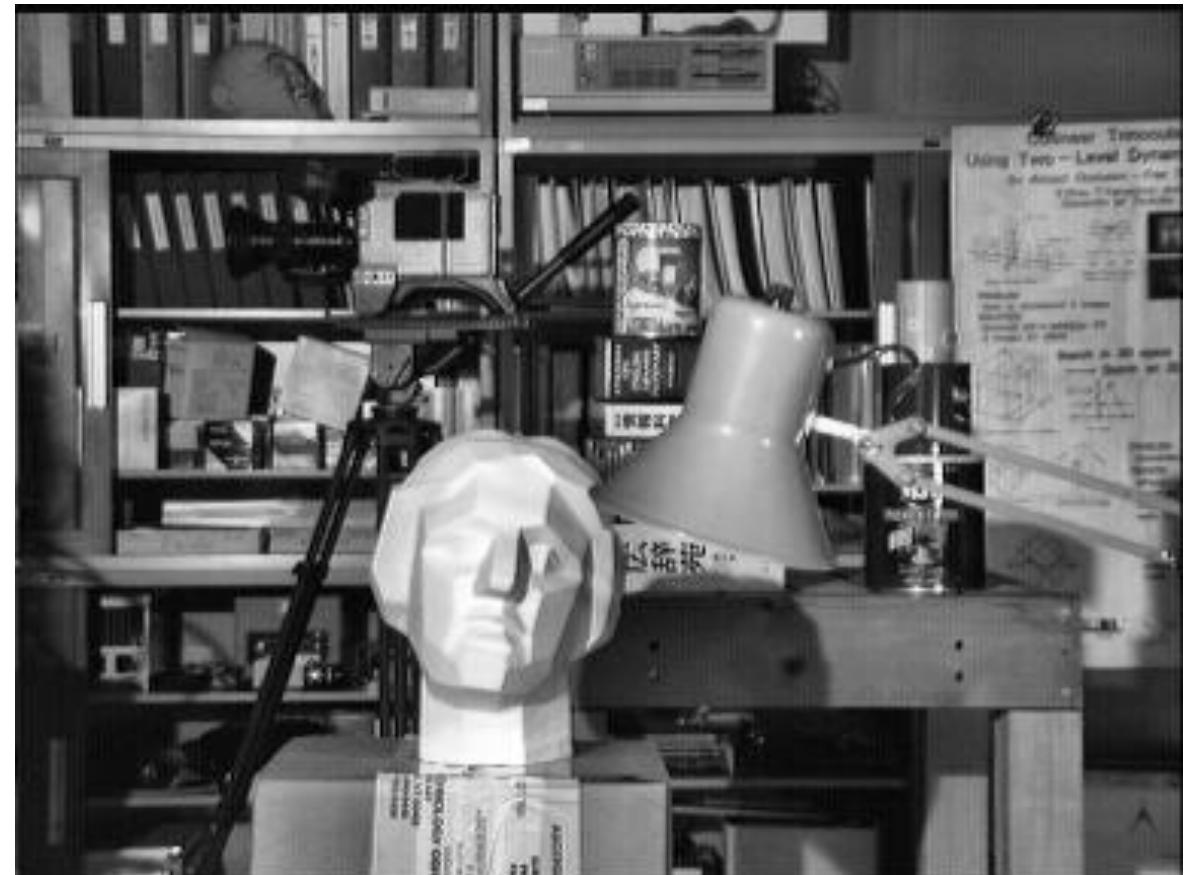

Snímek po ekvalizaci histogramu

CLAHE - Contrast Limited Adaptive Histogram Equalization

Original

Snímek po aplikaci CLAHE

Úprava jasu

- Dále předpokládáme 2D obrazový snímek reprezentovaný pomocí matice, funkci $f(i, j)$, která vrátí hodnotu/vektor pixelu v řádku i a sloupci j a také funkci $g(i, j)$, která vrací hodnotu/vektor pixelu po transformaci
- Triviální příklad zvýšení jasu můžeme provést přičtením konstanty $\beta > 0$ ke každému pixelu (naopak snížení jasu přičtením $\beta < 0$)
  - $g(i, j) = f(i, j) + \beta$
  - Jak se tato transformace projeví v RGB snímku? Jak v černobílém?

Jak chytřeji změnit jas snímku? (*Nápočeda: jiný barevný prostor*)

Úprava jasu - příklad

- Originální obrázek:

12	23	84	122
123	34	92	200
23	45	29	73

- Zvýšení jasu o 60:

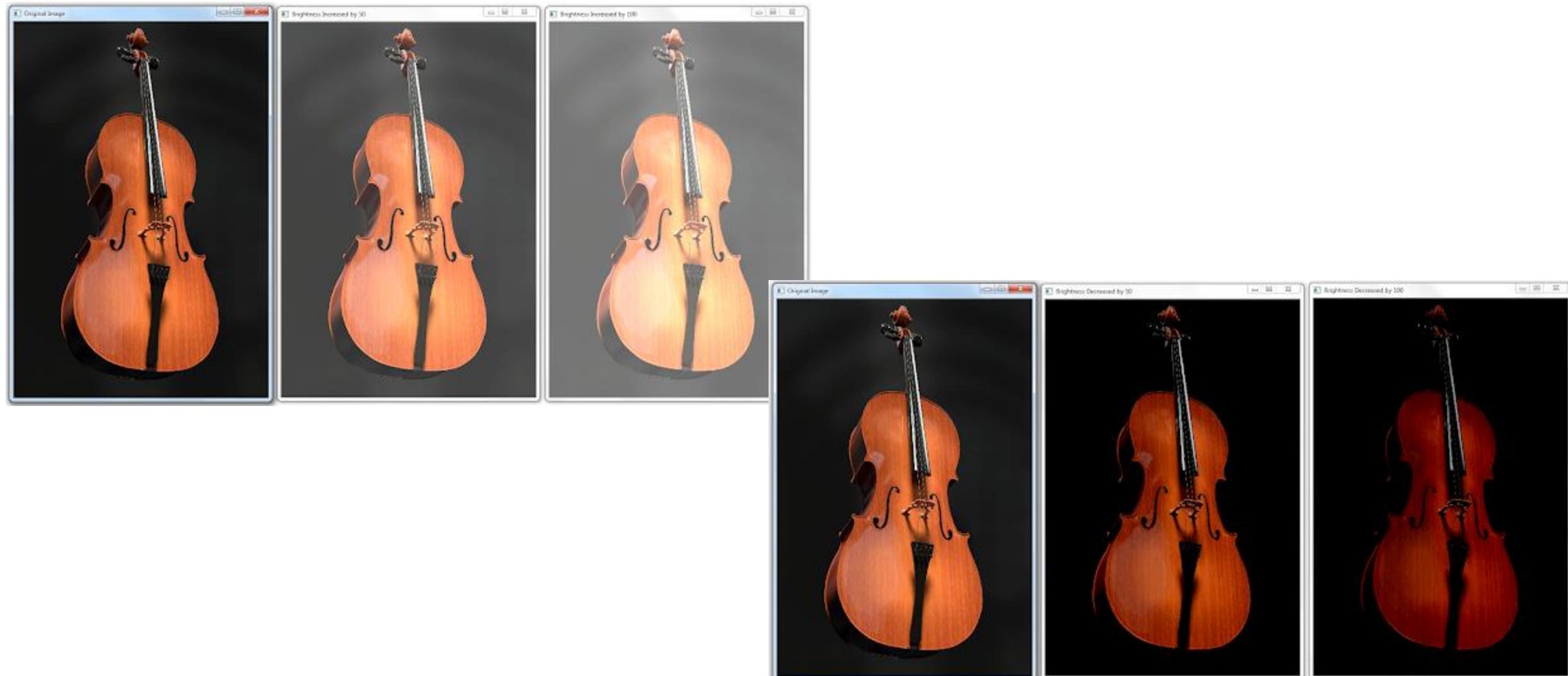
$12 + 60$	$23 + 60$	$84 + 60$	$122 + 60$
$123 + 60$	$34 + 60$	$92 + 60$	$200 + 60$
$23 + 60$	$45 + 60$	$29 + 60$	$73 + 60$

=

72	83	144	182
183	94	152	255
83	105	89	133

- Při přesázení hodnoty 255 ztrácíme v 8 bitovém obrazu informace

Úprava jasu - příklad

Úprava kontrastu

- Změna kontrastu $g(i, j) = \alpha * f(i, j)$

- Snížení pro $0 < \alpha < 1$
- Zvýšení pro $\alpha > 1$

- Originální obrázek:

144	245	132	54
10	62	81	84
99	106	29	7

- Zvýšení kontrastu o faktor 2

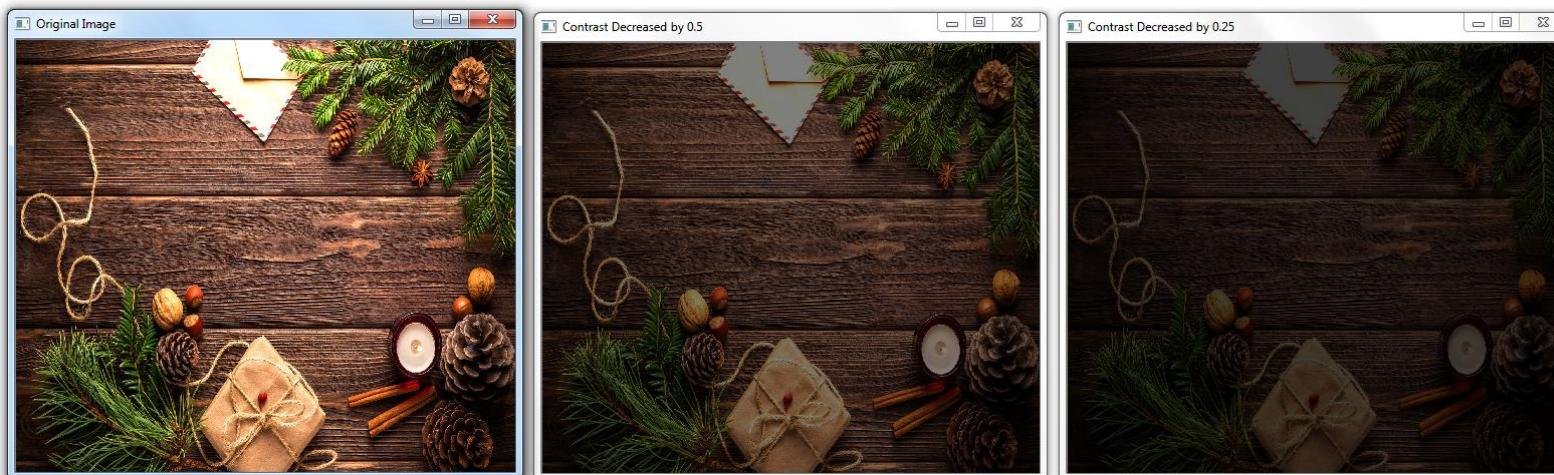
$144 * 2$	$245 * 2$	$132 * 2$	$54 * 2$
$10 * 2$	$62 * 2$	$81 * 2$	$84 * 2$
$99 * 2$	$106 * 2$	$29 * 2$	$7 * 2$

=

255	255	255	108
20	124	162	168
198	212	58	14

- Při přesázení hodnoty 255 ztrácíme v 8 bitovém obrazu informace

Úprava kontrastu - příklad

Změna jasu a kontrastu dohromady

- Nejčastěji se však setkáme s formulací

- $g(i, j) = \alpha * f(i, j) + \beta$
- viz dokumentace v [OpenCV](#)

Je jasová a kontrastní transformace invertibilní?

Změna jasu a kontrastu dohromady

Není, neboť při clippingu přicházíme o datové informace

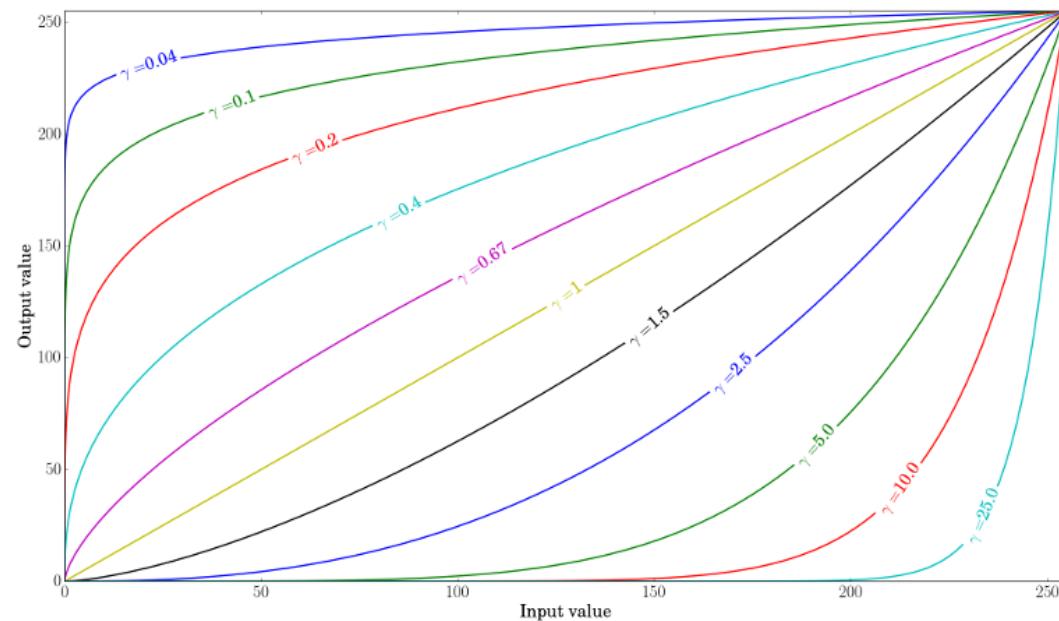

Ukázka přidání jasu a zvýšení kontrastu - $\alpha = 1.3$ ^ $\beta = 40$

Gamma korekce

- Je nelineární transformace všech pixelů, která se snaží dát stínům a světlům více prostoru

- $$g(i, j) = \left(\frac{f(i, j)}{255}\right)^{\gamma} * 255$$
- Pro $\gamma < 1$ zesvětlení stínů - posun histogramu doprava
- Pro $\gamma > 1$ ztmavení světel - posun histogramu doleva

Gamma korekce

Ukázka gamma korekce pro $\gamma = 0.4$

Úprava jasu vs gamma korekce – příklad histogramu

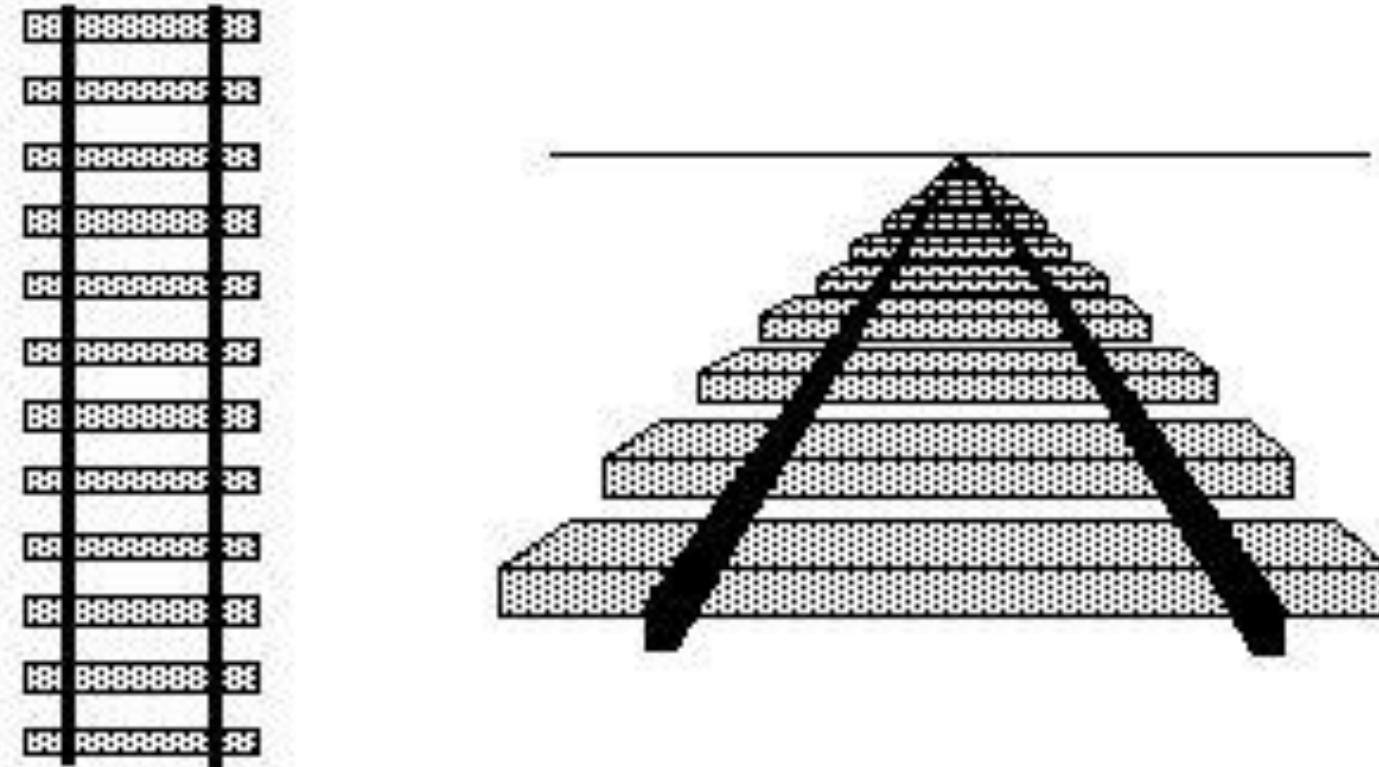

Zesvětlení pomocí zvýšení jasu
(přičtení β)

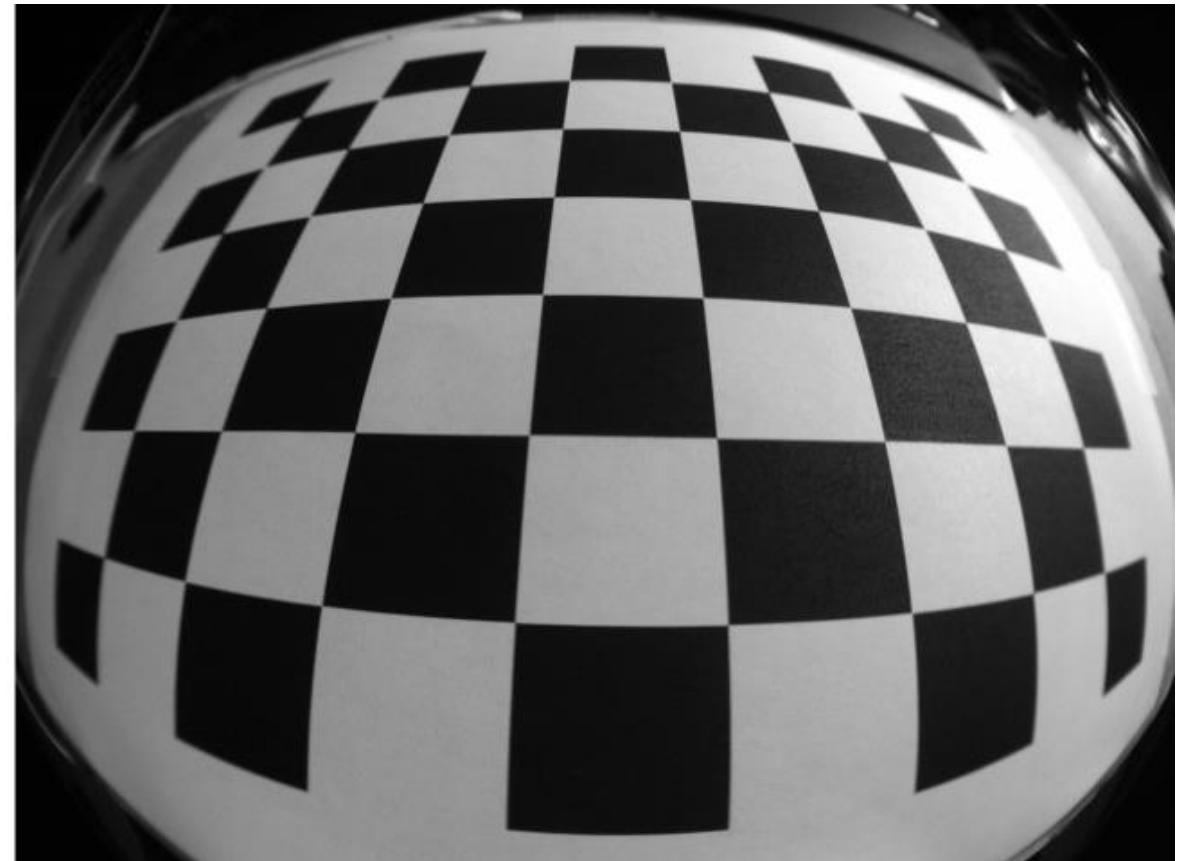
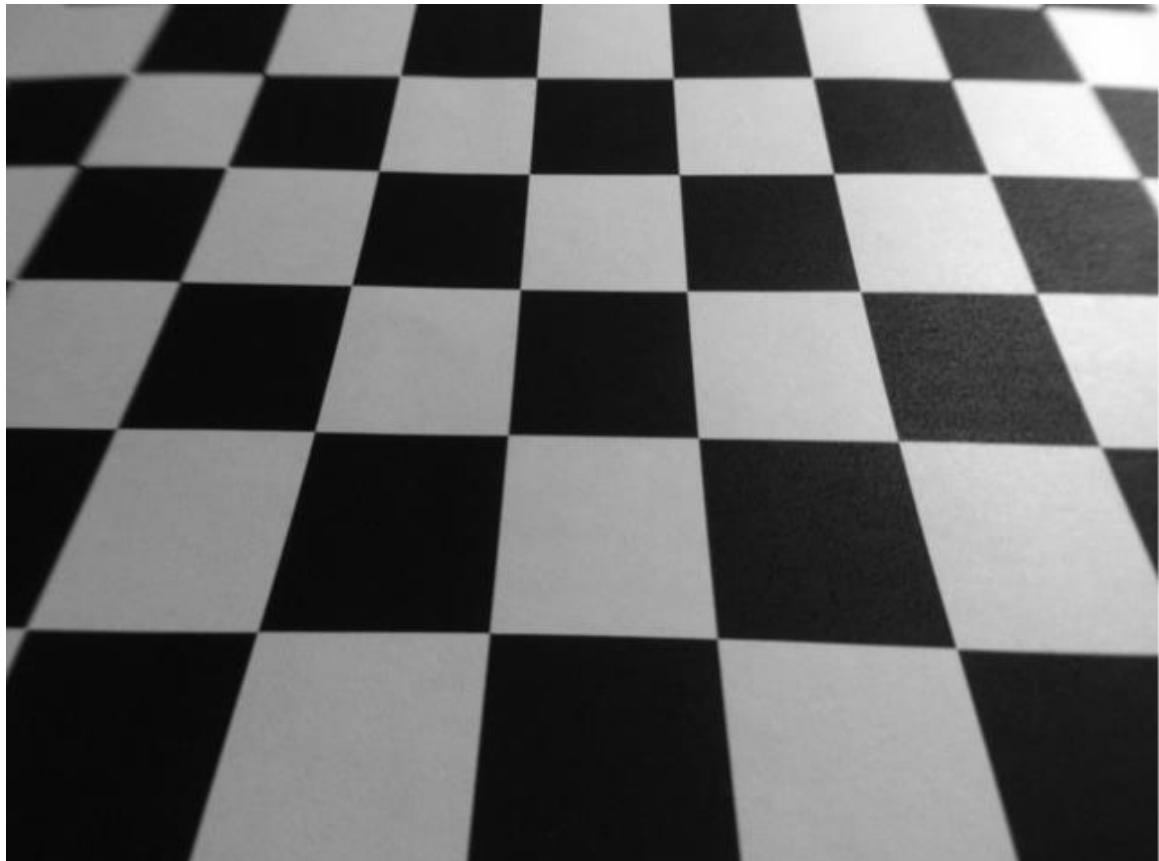
Histogram originálního snímku

Zesvětlení pomocí gamma korekce

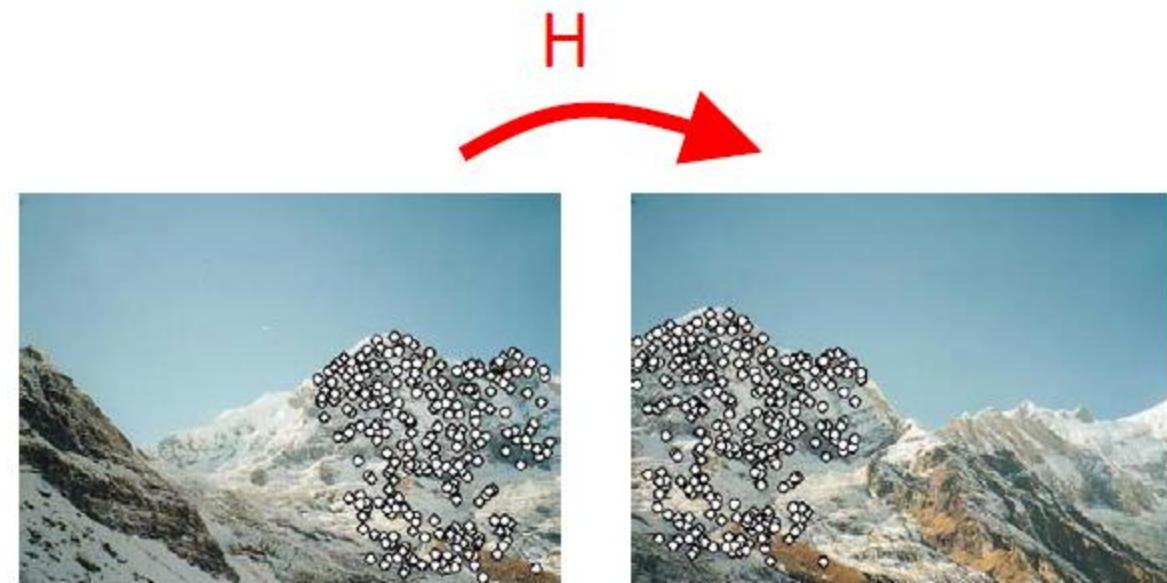
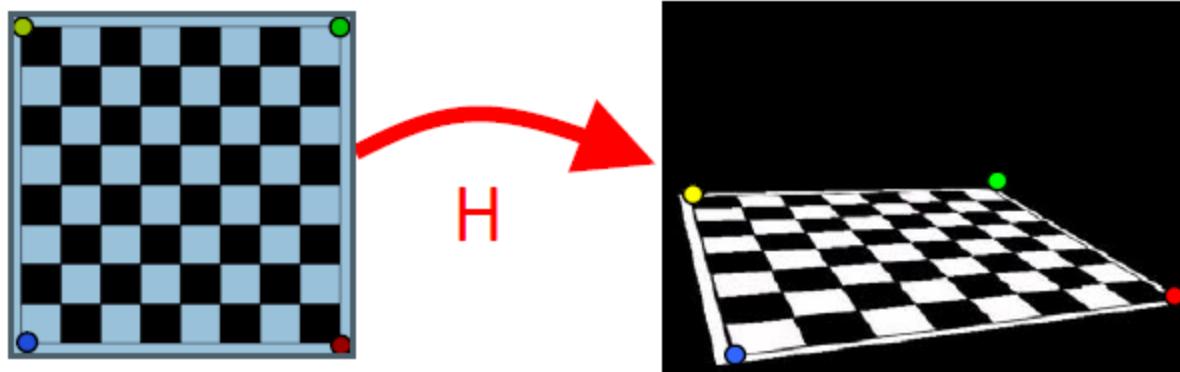
Geometrické transformace

Kalibrace kamery

2D projektivní transformace (homography)

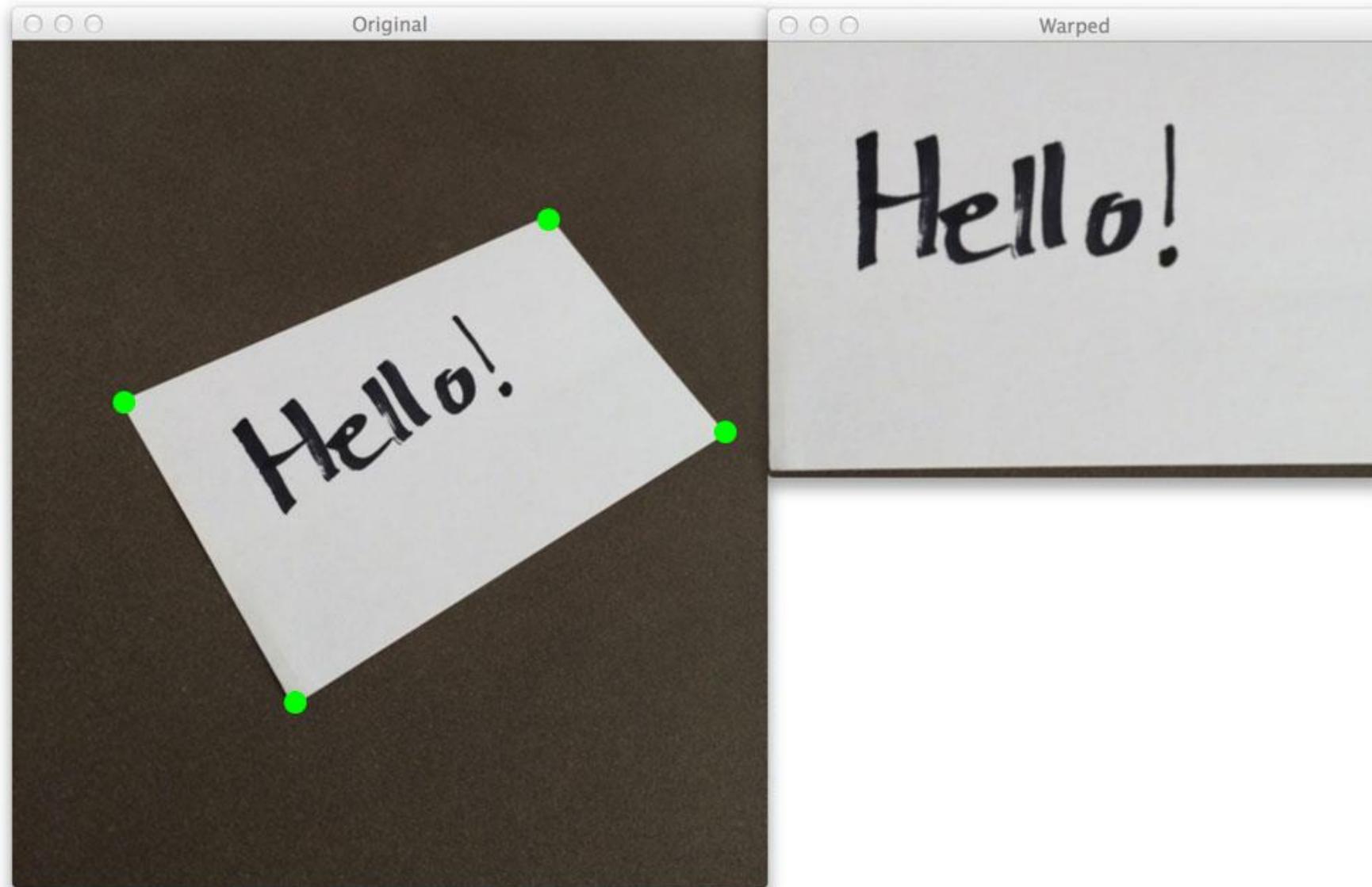

2D projektivní transformace (homography)

2D projektivní transformace (homography)

- Příklad

Typy geometrických transformací

- Nejpoužívanější transformace v 2D rovině:

- Posunutí
- Euklidovská (lineární)
- Podobnostní
- Afinní
- Projektivní

- 3D transformace jsou obdobné
  - využívají matice 4×4

- Hierarchie:
  - Euklidovské $\subset$ Podobnostní $\subset$ Afinní $\subset$ Projektivní

A square transforms to:

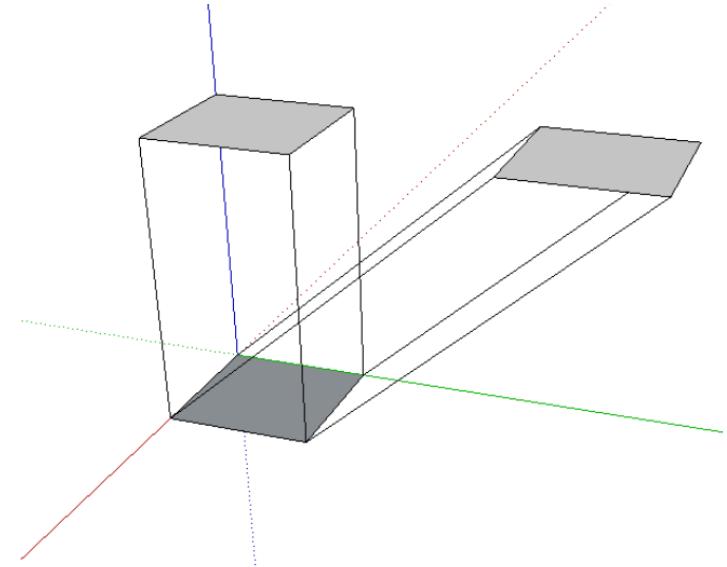

Projective 8dof	$\begin{bmatrix} h_{11} & h_{12} & h_{13} \\ h_{21} & h_{22} & h_{23} \\ h_{31} & h_{32} & h_{33} \end{bmatrix}$	
Affine 6dof	$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & t_x \\ a_{21} & a_{22} & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Similarity 4dof	$\begin{bmatrix} sr_{11} & sr_{12} & t_x \\ sr_{21} & sr_{22} & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Euclidean 3dof	$\begin{bmatrix} r_{11} & r_{12} & t_x \\ r_{21} & r_{22} & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	

Geometrické transformace – posunutí

- Příklad ve 2D
  - $(u_x, u_y) = (v_x, v_y) + (t_x, t_y) \rightarrow u = v + t$
- Maticově
  - Výhodné, neboť v homogenních souřadnicích se jedná o lineární operaci
  - Díky tomu se 2D posun vyjádří pomocí operace 3D zkosení

$$\begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & t_x \\ 0 & 1 & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} v_x \\ v_y \\ 1 \end{pmatrix}$$

Geometrické transformace – Euklidovská

- Rotace a posunutí
- Zachovává velikosti úhlu, poměry ploch a vzdálenosti mezi body (izometrické zobrazení)
  - proto ten název
- Příklad ve 2D
  - $(u_x, u_y) = (\nu_x \cos \theta - \nu_y \sin \theta + t_x, \nu_x \sin \theta + \nu_y \cos \theta + t_y)$
  - Kde θ je úhel otočení ve stupních od počátku souřadnicového systému
  - Maticově
    - $u = T R \nu$
  - $$\begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} \cos \theta & -\sin \theta & t_x \\ \sin \theta & \cos \theta & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} \nu_x \\ \nu_y \\ 1 \end{pmatrix}$$
  - Jak by operace rotace mohla maticově vypadat ve 3D? [Vysvětlení](#)

Geometrické transformace – podobnostní

- Škálování, rotace a posunutí
- Zachovává velikosti úhlů a poměr vzdálenosti bodů na přímce
- Příklad ve 2D
  - $(u_x, u_y) = (sv_x \cos \theta - sv_y \sin \theta + t_x, sv_x \sin \theta + sv_y \cos \theta + t_y)$
  - Maticově
    - $u = T R S v$
- $$\begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} s \cos \theta & s - \sin \theta & t_x \\ s \sin \theta & s \cos \theta & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} v_x \\ v_y \\ 1 \end{pmatrix}$$

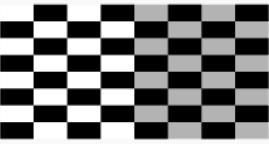
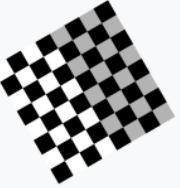
Geometrické transformace – affinní

- Skládá se z kombinace lineárních transformací (škálování, rotace a zkosení) a posunu
- Zachovává kolinearitu, vlastnost rovnoběžnosti, poměr vzdálenosti bodů na přímce a poměry ploch
- Zobrazení mezi affinními prostory - všechny Euklidovské prostory jsou affinní, ale ne všechny affinní jsou Euklidovské.
- Transformace nemusí nutně zachovávat úhly, vzdálenosti a souřadnice počátku (nulový bod)
- Každá lineární transformace je affinní, ale ne každá affinní transformace je lineární (díky nezachovávání souřadnic počátku)
- Pokud vám výše uvedené informace nedávají smysl, zopakujte si homogenní souřadnice. Jednoduché vysvětlené homogenních souřadnic.

Geometrické transformace – affinní

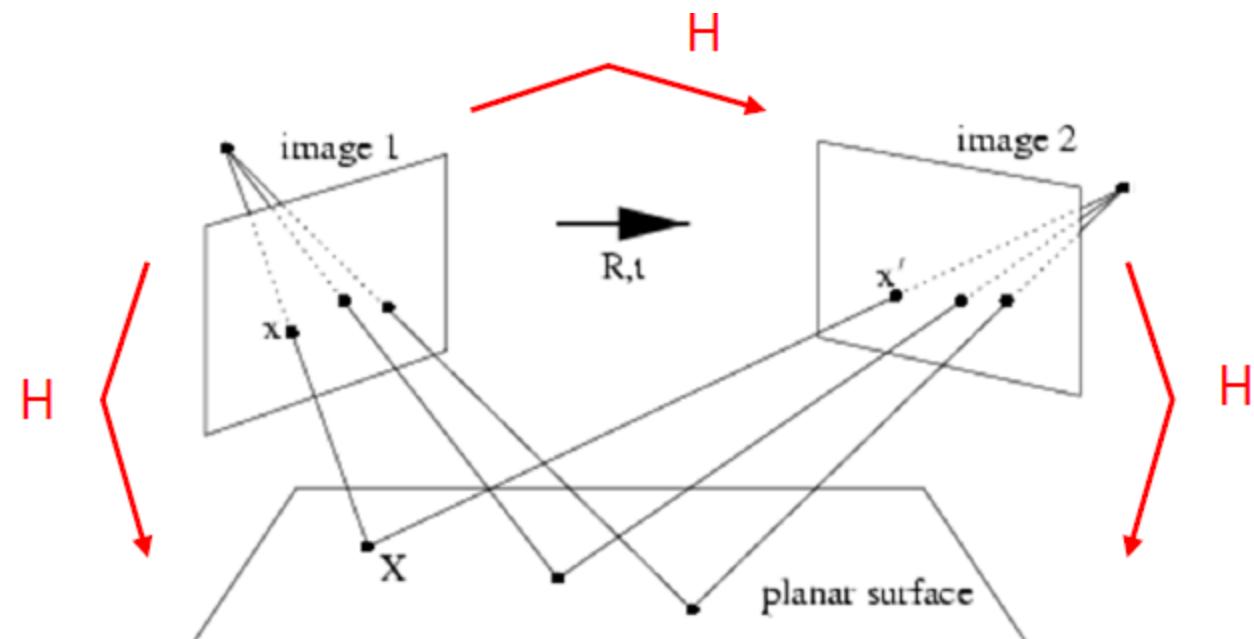
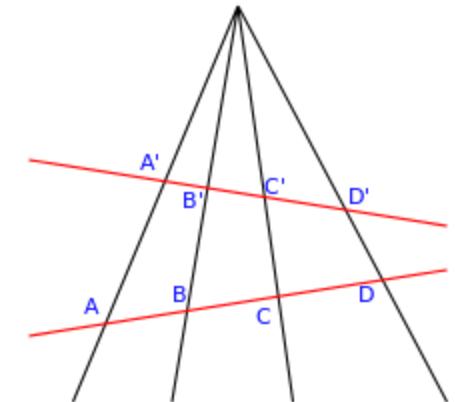
- Není natolik silný nástroj, aby transformoval čtverec na libovolný čtyřúhelník – k tomu se využívá projektivní
- Nejčastěji využití je v počítačové grafice
- Záleží na pořadí prováděných operací?
- Maticově ve 2D
  - $u = A v$

$$\begin{aligned} \bullet \quad & \begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} a_{0,0} & a_{0,1} & a_{0,2} \\ a_{1,0} & a_{1,1} & a_{1,2} \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} v_x \\ v_y \\ 1 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

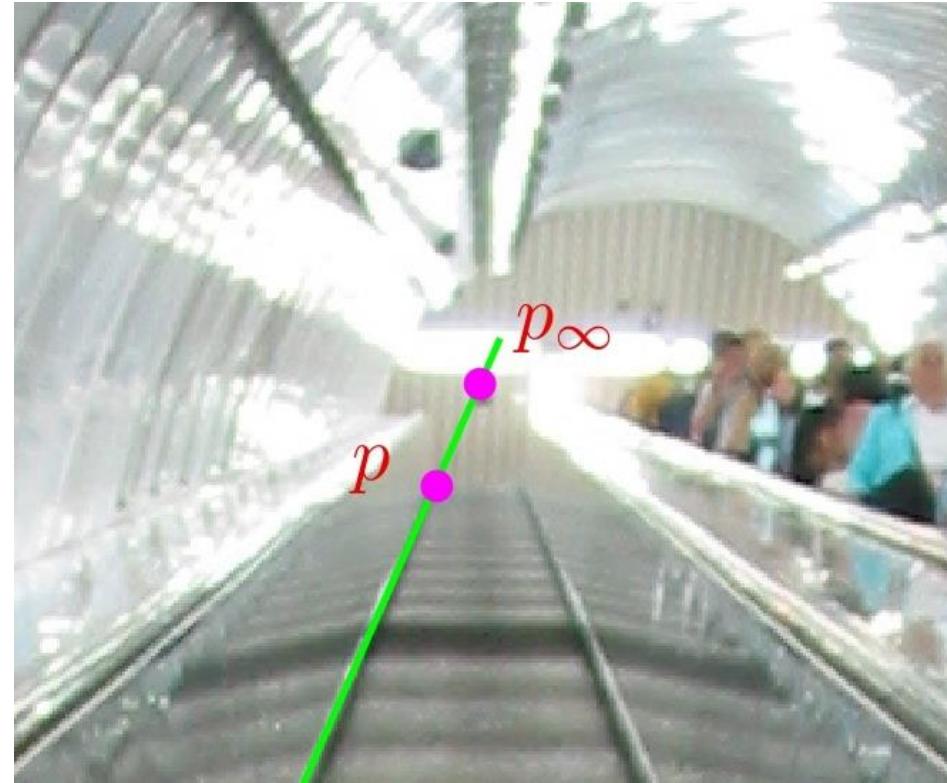
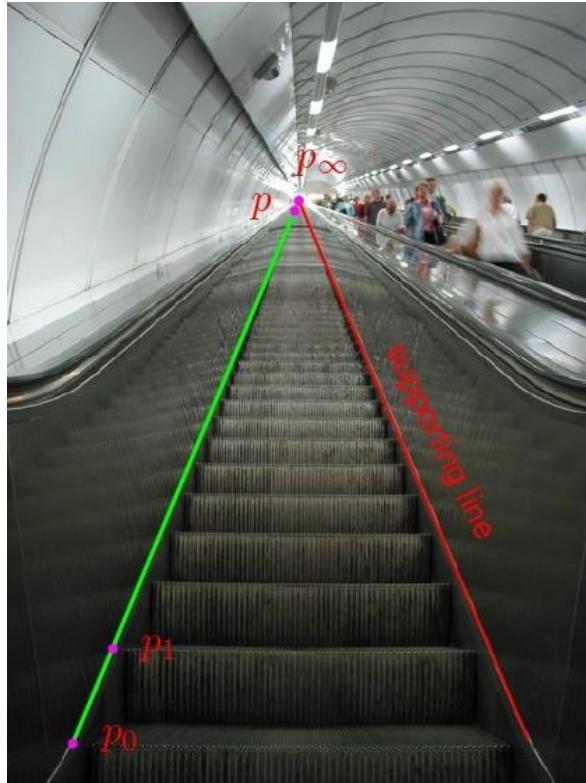
Transformation name	Affine matrix	Example
Identity (transform to original image)	$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Reflection	$\begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Scale	$\begin{bmatrix} c_x = 2 & 0 & 0 \\ 0 & c_y = 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Rotate	$\begin{bmatrix} \cos(\theta) & \sin(\theta) & 0 \\ -\sin(\theta) & \cos(\theta) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$ where $\theta = \frac{\pi}{6} = 30^\circ$	
Shear	$\begin{bmatrix} 1 & c_x = 0.5 & 0 \\ c_y = 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	

Geometrické transformace – projektivní

- Zachovává dvojpoměr a kolinearitu
- Vyžaduje homogenní souřadnice, neboť je mění
- Body se souřadnicemi v nekonečnu dokáže převést na konečné a naopak
- Co má společného affinní a projektivní transformace?
- Příklad dvojpoměru - R. Carlos

Dvojpoměr v praxi

- Reálný počet schodů 216, vypočtený počet schodů 214
- Více viz. [TDV na FEL ČVUT](#)

Dvojpoměr v praxi

- Příklad

(1)

$$\frac{AC \times BD}{BC \times AD} = \frac{A'C' \times B'D'}{B'C' \times A'D'}$$

$$\frac{(30 + 20) \times (20 + 10)}{20 \times (30 + 20 + 10)} = \frac{(7 + W)(W + 6)}{W(7 + W + 6)}$$

$$5W(W + 13) = 4(W + 7)(W + 6)$$

$$5W^2 + 65W = 4W^2 + 52W + 168$$

$$W^2 + 13W - 168 = 0$$

$$(W + 21)(W - 8) = 0$$

$$W > 0 \therefore W = 8 \text{ m}$$

V

60 px

D

10px

C

20 px

B

30 px

A

B'

W

(2)

$$\frac{AC \times BV}{BC \times AV} = \frac{A'C'}{B'C'}$$

$$\frac{50 \times 90}{20 \times 120} = \frac{7 + W}{W}$$

$$15W = 8(7 + W)$$

$$7W = 56 \therefore W = 8 \text{ m}$$

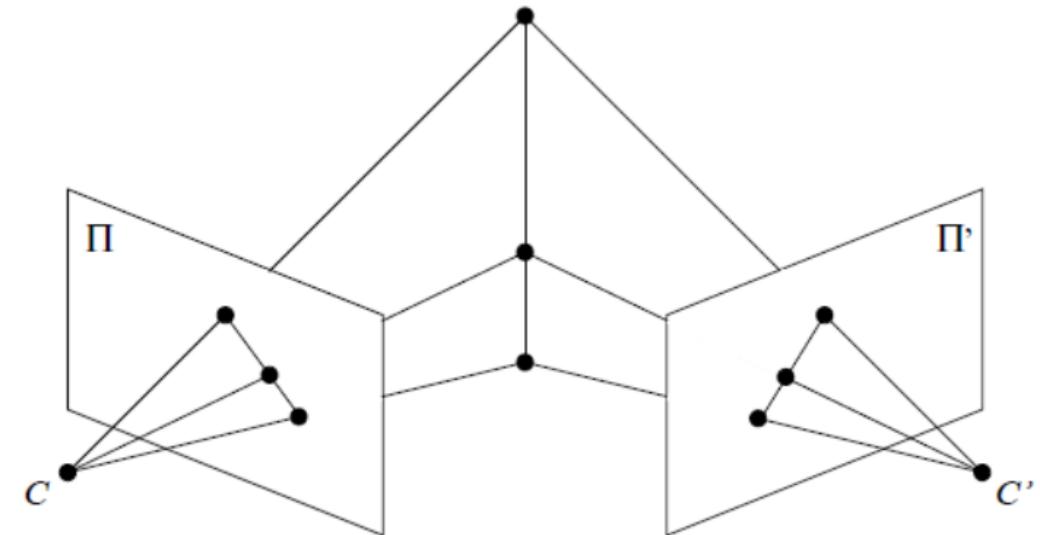

2D projektivní transformace (homography)

- Transformace mezi projektivními rovinami
- K výpočtu se je nutné znát minimálně 4 bodové korespondence
- Následně se aplikuje algoritmus [DLT](#), [tím získáme matici \$H\$](#)
- Při přítomnosti odlehlých bodu (outliers) – [použijeme RANSAC](#)
- V OpenCV – [cv2.findHomography\(\)](#) a [cv2.warpPerspective\(\)](#)

$$\begin{bmatrix} \rho'_i x'_i \\ \rho'_i y'_i \\ \rho'_i \end{bmatrix} = \tilde{\mathbf{x}}'_i = \mathbf{H} \tilde{\mathbf{x}}_i = \begin{bmatrix} h_{11} & h_{12} & h_{13} \\ h_{21} & h_{22} & h_{23} \\ h_{31} & h_{32} & h_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_i \\ y_i \\ 1 \end{bmatrix}$$

image point   homography   image point

- Afinní transformace je speciálním případem když:

$$h_{31} = h_{32} = 0, h_{33} = 1$$